

Aivan sama mulle?

SUKUPUOLTEN TASA-ARVON VERKKOKURSSI (5 op)

Kurssilla tarkastellaan suomalaista yhteiskuntaa sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta ja perehdytään erityisesti koulutuksen ja työelämän tasa-arvohaasteisiin.

Kurssi arvioidaan asteikolla Hylätty 0, Tyydyttävä 1-2, Hyvä 3-4, Kiitettävä 5.

Arviointiin vaikuttavat vastausten laatu, laajuus ja monipuolisuus, lähteiden käyttö, oma pohdinta sekä tehtävien palautus aikataulun mukaan.

TEHTÄVÄT TULEE PALAUTTAA SÄHKÖPOSTITSE JA YHDELLÄ KERTAA, YHTENÄ TIEDOSTONA AIKAVÄLILLÄ 1.8. - 10.8.2013 OSOITTEESEEN petri.palli@ramk.fi

(käytä vastauksissa annettua tehtävien numerointia ja muista säilyttää itsellesi kopio vastauksista, jos jostain syystä on vaikka tietoliikenneongelmia)

Annan myös tarvittaessa ohjeistusta kesän aikana tehtävien tekoon.

Kesäterkuin: Petri Pälli, p. 0207985742

Johdanto

[Muuttuva maailma -video](#)

***Huomioita:** Muuttuva maailma -video toimii kurssin johdantona niin vastuuopettajalle kuin kurssin opiskelijoille.*

Sukupuolten tasa-arvo (5 op)

Tavoite: Opiskelija saa käsityksen sukupuolten tasa-arvosta suomalaisessa yhteiskunnassa. Hän tutustuu tasa-arvolakiin ja yhteiskunnallisiin linjauksiin ja toimenpiteisiin, joilla tasa-arvoa edistetään eri elämän alueilla. Opiskelija perehtyy kiinnostuksensa mukaan myös johonkin tasa-arvon erityiskysymykseen kuten maahanmuuttajanuorten asemaan nuorisotyössä. Lisäksi opiskelija perehtyy yleisen osuuden aikana syvemmin suomalaisen koulutus- ja työelämän tasa-arvohaasteisiin ja keinoihin edistää tasa-arvoa näillä elämän alueilla. Yleinen osuus jakautuu kolmeen kokonaisuuteen.

I Sukupuolten tasa-arvo Suomessa:

- sukupuolen moninaisuus
- monikulttuurisuus ja sukupuoli
- tasa-arvolaki
- tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
- valta ja sukupuoli
- media ja sukupuoli

II Sukupuolten tasa-arvo koulutuksessa:

- koulutusvalinnat
- sukupuolisensitiivinen opetus ja ohjaus

III Tasa-arvo työelämässä:

- alojen ja tehtävien jakautuminen miesten ja naisten töihin
- rekrytointi ja palkkaus
- vanhempain vapaat
- sukupuolinen ja seksuaalinen häirintä

I Sukupuolten tasa-arvo Suomessa (2 op)

Suoritustavat ja –tehtävät

1.1. Ennakkotehtävä

Opiskelija pohtii sukupuolensa vaikutusta oman elämänsä valintoihin lyhyessä tekstissä (pituus yksi A4). Tekstissä voi käsitellä esimerkiksi harrastusvalintoja, koulutusvalintoja tai työpaikkavalintoja. Otsikoi itse.

1.2. SUKUPUOLTEN TASA-ARVO SUOMESSA -kysymykset

Yleistietoa mittaava kysymyspatteristo, seuraavat 10 kysymystä. Kysymykset mittaavat yleistietoa sukupuolten tasa-arvosta Suomessa. Tässä esitetyt kysymykset ovat sellaisia, jotka kaikkien olisi hyvä tietää. Kysymyksiin pystyy vastaamaan yleistiedon ja tällä kurssilla esitetyn kirjallisuuden avulla. Lisäksi tietoa voi hankkia netistä. Tehtävän läpäistäkseen tulee vastata oikein kaikkiin kysymyksiin. Vastaa napakasti, muutama lause/kysymys.

- 1.2.1. Mitä tarkoittaa sukupuoleen perustuva syrjintä?
- 1.2.2. Millaisia tasa-arvohaasteita miehet kohtaavat suomalaisessa yhteiskunnassa?
- 1.2.3. Millaisia tasa-arvohaasteita liittyy työn ja perheen yhteensovittamiseen?
- 1.2.4. Mitä kiintiösäännös tarkoittaa julkista valtaa harjoittavissa toimielimissä?
- 1.2.5. Mitä haittaa horisontaalisesta segregaatiosta ajatellaan olevan?
- 1.2.6. Miten vertikaalinen segregaatio ilmenee työelämässä?

- 1.2.7. Mistä sukupuolten välisen palkkaeron (n. 0,80 euroa) ajatellaan muodostuvan?
- 1.2.8. Millaisia velvollisuuksia tasa-arvolaisissa on säädetty oppilaitoksille?
- 1.2.9. Keitä tasa-arvosuunnitelman laatimisvelvollisuus koskee?
- 1.2.10. Miten seksuaalinen häirintä ilmenee työpaikalla?

JA JOKIN TEHTÄVISTÄ 1.3., 1.4. tai 1.5.

- 1.3. Opiskelija analysoi valitsemansa dokumentin/elokuvan tasa-arvonäkökulmasta tai tasa-arvoon liittyviä lehtijuttuja Lapin Kansasta tai Helsingin Sanomista hyödyntämällä vähintään yhtä teosta mainitusta kirjallisuudesta. *(4-8 sivua, otsikoi itse)*
- 1.4. Opiskelija tutustuu yhden miesasiajärjestön ja yhden naisasiajärjestön toimintaan ja näkemyksiin, ja vertailee näiden näkemyksiä/ näkemuseroja yhden aiheen tiimoilta. Käsiteltävä aihe voi liittyä esimerkiksi miesten ja naisten palkkaeroihin tai erotilanteisiin. Opiskelija laatii kirjallisen analyysin itse etsimänsä materiaalin perusteella sekä hyödyntämällä vähintään yhtä teosta mainitusta kirjallisuudesta. *(4-8 sivua, otsikoi itse)*
- 1.5. Opiskelija laatii esseen itseään kiinnostavasta ajankohtaisesta aiheesta käyttämällä vähintään kahta teosta mainitusta kirjallisuudesta. *(6-10 sivua, otsikoi itse)*

Kirjallisuus:

- Aalto, Ilana & Kolehmainen, Jani (toim.) 2004: Isä kirja.
- Halko, Mikkola ja Ruuskanen (toim.) 2010: Naiset, miehet ja talous.
- Honkasalo, Veronika 2011: Tyttöjen kesken. Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä.
- Härkönen, Anna-Leena 2008: Ei kiitos.
- Jokinen, Arto (toim.) 2012: Mieskysymys. Miesliike, -työ, -tutkimus ja tasa-arvopolitiikka. Tampere University Press.

- Kantola, Johanna & Nousiainen, Kevät & Saari, Milja (toim.) 2012: Tasa-arvo toisin nähtynä.
- Karvonen, Sakari 2006: Onko sukupuolella väliä? Hyvinvointi, terveys, pojat ja tytöt. Nuorten elinolot vuosikirja 2006.
- Kiianmaa, Nelli 2012: Tasa-arvobarometri 2012. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2012:23.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=5197397&name=DLFE-24709.pdf
- Kotro, Arno & Sepponen, Hannu T. (Toim.): Mies vailla tasa-arvoa.
- Malmi, Mia (toim.) 2010: Hullu Akka.
- Naiset ja miehet Suomessa 2011. Tilastokeskus 2012.
<http://www.tilastokeskus.fi/tup/julkaisut/julkaisuluettelo/kuvailusivu.html?ID=6057>
- Ruoho, Iiris & Torkkola, Sinikka 2010: Journalismin sukupuoli.
- Sand, Milla & Mikola, Sinikka 2013: Tasa-arvon käsikirja kuntapäätäjälle. Suomen Kuntaliitto 2013. http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=2845
- Selonteko naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta. Valtioneuvoston julkaisuja 2010:8.
- Talvitie, Eveliina 2013: Keitäs tyttö kahvia. Naisia politiikan portailla. WSOY 2013.
- Tasa-arvolaki pähkinän kuoressa. Sosiaali- ja terveysministeriö. Tasa-arvoesitteitä 2005:2. Yliopistopaino, Helsinki 2005.
- Vallan tasa-arvoa. Naiset ja miehet päätöksenteossa. Sukupuolten tasa-arvo 2009. Tilastokeskus.
- Vilkkä, Hanna 2010: Sukupuolen ja seksuaalisuuden kohtaaminen.

Muu materiaali

- Opiskelijan valitsema dokumentti tai elokuva (esim. Miesten vuoro), jonka pohjalta voi analysoida sukupuolten tasa-arvoon liittyviä asioita.
- Opiskelijan keräämät tasa-arvoon liittyvät lehtijutut tietyltä ajanjaksolta esimerkiksi Lapin kansasta, Pohjolan Sanomista, Kainuun Sanomista, Kalevasta tai Helsingin Sanomista.

Hyödyllisiä sivustoja tiedon ja materiaalin hankintaan:

<http://www.minna.fi/>

<http://www.tasa-arvokasvatuksessa.fi/>

<http://www.miessakit.fi/>

<http://www.tasa-arvo.fi/fi>

<https://www.tasa-arvokysely.fi/>

<http://www.lapinletka.fi/>

<http://www.stm.fi/tasa-arvo>

<http://www.tane.fi/>

<http://www.tem.fi/>

<http://www.kunnat.net/>

<http://www.miestentasa-arvo.fi/>

II Sukupuolten tasa-arvo koulutuksessa (1,5 op)

Suoritustavat ja tehtävät

- 2.1. Opiskelija analysoi sukupuolisensitiivisiä periaatteita tai toimintatapoja valitsemassaan esimerkkiorganisaatiossa kuten Tyttöjen talo tai jokin muu vastaava. Analyysin voi tehdä esimerkiksi tutustumalla kyseiseen organisaation kirjallisen tai netistä saatavan materiaalin avulla, vieraillemalla organisaatiossa ja haastatteleamalla organisaation työntekijöitä tai yhdistelemällä näitä kaikkia. Analyysi dokumentoidaan kirjallisessa tai videomuodossa. Analyysissä tulee käyttää vähintään yhtä teosta mainitusta kirjallisuudesta. *(Kirjallinen tuotos 4-8 sivua, otsikoi itse)*

JA JOMPIKUMPI TEHTÄVISTÄ 2.2. JA 2.3.

- 2.2. Opiskelija haastattelee omalle sukupuolelle epätyypillisen koulutusvalinnan tehnyttä henkilöä. Hän koostaa haastattelusta kirjallisen tai videomuotoisen esityksen, johon sisältyy myös opiskelijan omaa pohdintaa sukupuolten välisestä tasa-arvosta koulutuksessa. Esityksessä tulee käyttää vähintään yhtä teosta mainitusta kirjallisuudesta. *(Kirjallinen tuotos 4-8 sivua, otsikoi itse)*
- 2.3. Opiskelija laatii esseen itseään kiinnostavasta ajankohtaisesta aiheesta käyttämällä vähintään kahta teosta mainitusta kirjallisuudesta. *(4-8 sivua, otsikoi itse)*

Kirjallisuus:

- Anttonen, Erja 2007: Sukupuolisensitiivisyys kansalaistoiminnassa ja nuorisotyössä.
- Juutilainen, Päivi-Katriina 2003: Elämään vai sukupuoleen ohjausta? Tutkimus opinto-ohjauskeskustelun rakentumisesta prosessina.
- Kärkkäinen, Antti & Nummi, Mikko 2013: Miehenkäyttöopas sosiaali- ja terveysalan opettajille ja työpaikoille. Helsingin Diakonissalaitos, Voimaa Hoivaan II -projekti. Tyylipaino Oy, Helsinki 2013.
- Minkkinen, Joni & Peltola, Marjaana (toim.) 2013: Haasteena papiljotit. Mies lähihoitajana -loppuraportti. Lapin ammattiopisto, Lapin Letka -hanke. Rovaniemi 2013.
- Ojala, Palmu & Saarinen (toim.) 2009: Sukupuoli ja toimijuus koulutuksessa.

- Suortamo ym. (toim.) 2010: Sukupuoli ja tasa-arvo koulussa.
- Tanhua, Inkeri 2012: Sukupuolten tasa-arvon hyvät käytännöt. Tasa-arvohankkeiden hyviä käytäntöjä seitsemästä teemasta. Työ- ja elinkeinoministeriö. http://www.tem.fi/files/33925/VALTAVA_sukupuolten_tasa-arvon_hyvät_käytännöt_www.pdf
- Tolonen, Tarja ym. 2012: Cultural practices and transitions in education. The Tufnell Press, London & Finnish Youth Research Society/Youth Research Network, Helsinki.
- Vilka, Hanna 2011: Seksuaalinen häirintä. (Oppilaitosta ja koulumaailmaa käsittelevät osuudet.)

Muu materiaali:

- Kohdassa I esitetyt linkit: *Hyödyllisiä sivustoja tiedon ja materiaalin hankintaan.*

III Sukupuolten tasa-arvo työelämässä (1,5 op)

Suoritustavat ja tehtävät

JOMPIKUMPI TEHTÄVISTÄ 3.1. JA 3.2.

- 3.1. Opiskelija analysoi sukupuoleen perustuvaa syrjintää työelämässä (esimerkiksi rekrytointi tai palkkaus) jonkin olemassa olevana tapauksen osalta. Erilaisia tapauksia löytyy esimerkiksi tasa-arvovaltuutetun lausunnoista: <http://www.tasa-arvo.fi/tasa-arvovaltuutettu/lausuntoja> tai finlexistä: <http://www.finlex.fi/fi/>. Analyysissä tulee käyttää vähintään yhtä teosta mainitusta kirjallisuudesta. (4-8 sivua, otsikoi itse)

TAI

- 3.2. Opiskelija laatii esseen itseään kiinnostavasta ajankohtaisesta aiheesta käyttämällä vähintään kahta teosta mainitusta kirjallisuudesta. (6-8 sivua, otsikoi itse)

Kirjallisuus:

- Julkunen, Raija 2009: Työelämän tasa-arvopolitiikka. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2009:53.
- Kärkkäinen, Antti & Nummi, Mikko 2013: Miehenkäyttöopas sosiaali- ja terveysalan opettajille ja työpaikoille. Helsingin Diakonissalaitos, Voimaa Hoivaan II -projekti. Tyylipaino Oy, Helsinki 2013.
https://www.hdo.fi/images/stories/projektit/Miehen_kayttoopas_2013.pdf
- Larja, Liisa ym. 2012: Discrimination in the Finnish Labor Market – An Overview and a Field Experiment on Recruitment. Työ- ja elinkeinoministeriö.
http://www.tem.fi/files/32827/TEMjul_16_2012_web.pdf
- Minkkinen, Joni & Peltola, Marjaana (toim.) 2013: Haasteena papiljotit. Mies lähihoitajana -loppuraportti. Lapin ammattiopisto, Lapin Letka -hanke. Rovaniemi 2013.
- Nevämäki, Sarita 2009: Naisten ja miesten välinen tasa-arvo Suomessa. Vaasan ammattikorkeakoulu, Liiketalous ja matkailu.
- Tanhua, Inkeri 2012: Sukupuolten tasa-arvon hyvät käytännöt. Tasa-arvohankkeiden hyviä käytäntöjä seitsemästä teemasta. Työ- ja

elinkeinoministeriö.

http://www.tem.fi/files/33925/VALTAVA_sukupuolten_tasa-arvon_hyvät_käytännöt_www.pdf

- Tasa-arvo Suomessa. Sosiaali- ja terveysministeriö, Helsinki 2006.
- Vilkka, Hanna 2011: Seksuaalinen häirintä. (Työelämää käsittelevät osuudet.)
- Ylöstalo, Hanna 2012: Tasa-arvotyön tasa-arvot. Tampere University Press, 2012.

Muu materiaali:

- Kohdassa I esitetyt linkit: *Hyödyllisiä sivustoja tiedon ja materiaalin hankintaan.*

